

LUND UNIVERSITY

Artikel i uppslagsverket Nationalencyklopedin: "Ryska federationen: Politik"

Lenhag, Mi

Published in:
Nationalencyklopedin

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lenhag, M. (2018). Artikel i uppslagsverket Nationalencyklopedin: "Ryska federationen: Politik". I P. Söderberg, & S. Trygg (Red.), *Nationalencyklopedin* Nationalencyklopedin.
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ryska-federationen/statskick-och-politik/politik>

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Politik

↑ Statsskick och politik ← Ryska federationen

Efter Sovjetunionens upplösning 1991 har Ryska federationen hållit val till presidentposten samt för hälften av ledamöterna i duman, det ryska underhuset.

Presidenten valdes tidigare för perioder om fyra år, men sedan Vladimir Putin återvände till presidentposten 2012 är mandatperioden sex år (se ovan).

Sedan 1991 har Ryska federationen haft tre olika presidenter. Ryska federationens första president Boris Jeltsin regerade från 1991 till millennieskiftet. Under Jeltsins presidentperiod präglades Ryska federationen av omfattande ekonomiska problem. När Jeltsin avgick var missnöjet med honom utbrett bland ryssarna.

Vladimir Putin efterträdde Jeltsin 2000, en post han hade fram till 2008 då han enligt den dåvarande konstitutionen inte kunde väljas om för en tredje mandatperiod. Denna period präglades av att den ryska ekonomin växte snabbt och mycket, till stor del på grund av att Ryska federationen kunde dra stor nytta av de internationellt höga olje- och energipriserna. Ryssarna fick bättre levnadsstandard, vilket bidrog till att göra Putin mer populär.

ITAR-TASS/REUTERS/SCANPIX

Ryska federationen. Vladimir Putin svär presidenteden under överinseende av Boris Jeltsin 2000.

Dmitrij Medvedev valdes till president 2008, en post han hade till 2012. Kort efter att Medvedev tillträtt som president inleddes det så kallade rysk-georgiska kriget sommaren 2008. Medvedev behövde även hantera den internationella ekonomiska kris som började 2007. De åtta år av rysk ekonomisk framgång som präglat Putins presidenttid förbyttes till en ekonomisk tillbakagång.

Mellan 2008 och 2012 kunde Putin, då som premiärminister, fortsätta ha ett starkt inflytande över rysk politik. 2012 återvaldes han till president. De två politikerna har länge stått varandra nära, men Putin har hittills varit den mest framträdande.

Vladimir Putin återvände 2012 som president efter att ha segrat i den första valomgången med 64 procent av rösterna. Det framfördes kritik om hur valet genomförts, både från oppositionen och internationella valövervakare från OSSE. Omfattande protester arrangerades på olika platser i Ryska federationen.

Putins tredje mandatperiod har utmärkts av tilltagande utrikespolitiska spänningar och mer internationellt engagemang. Samtidigt har repressionen och kontrollen ökat. Exempelvis tvingar en lag från november 2012 organisationer som får någon form av ekonomiskt stöd från utlandet, till exempel projektbidrag, att registrera sig som så kallade "utländska agenter". Putin kandiderar i presidentvalet i mars 2018 och det finns inga tydliga utmanare.

Val till duman hölls tidigare vart fjärde år. Dessa anordnas sedan 2011 vart femte år. Hälften av dumans 450 ledamöter väljs i enmansvalkretsar och i proportionella val.

Ryska federationens politik kännetecknades under 1990-talet av stark politisk polarisering i frågor om de ekonomiska reformernas inriktning, styrelseskickets utformning samt utrikespolitiken. De pågående ekonomiska problemen påverkade både hur medborgarna röstade och hur politiken utformades.

Parlamentsvalet i december 1993 hölls kort efter den konstitutionella kris som pågick mellan president Boris Jeltsin och det ryska parlamentet. Folkliga protester tilltog kring parlamentsbyggnaden och en TV-station. Jeltsin hölls ansvarig till försämrade levnadsvillkor, ekonomiska kriser och korrupktion, samt omfattande problem inom exempelvis sjukvård. Slutligen ingrep den ryska militären och gatustriderna resulterade i många döda och skadade.

PETER TURNLEY/CORBIS/VCG/GETTY IMAGES

Ryska federationens dåvarande parlamentsbyggnad brann i samband med tumultet i oktober 1993, då även flera civila omkom.

Valet 1993 ansågs vara ett nederlag för de radikala liberalerna. Dumans majoritet utgjordes av nationalistiska och reformkritiska partier. Partiet Liberaldemokraterna, som trots sitt namn anses vara konservativt, ultranationalistiskt och revanschistiskt, fick oväntat stora framgångar i valet.

Vid parlamentsvalen 1995 och 1999 blev Ryska federationens kommunistparti det största enskilda partiet. Sedan parlamentsvalet 2003 är partiet det näst största. Partiledaren Gennadij Ziuganov fick i presidentvalet 2000 cirka 30 procent av rösterna. Vid

presidentvalet 1996 gick Ziuganov vidare till en andra valomgång, men förlorade mot den dåvarande presidenten Boris Jeltsin.

Partiväsendet har förändrats eftersom partier bytt namn eller gått samman i nya partier. Sedan 2007 domineras duman av partiet Enade Ryssland, som förknippas med både Vladimir Putin och Dmitrij Medvedev.

Efter parlamentsvalet 2007 fick partiet 315 av kammarens 450 platser. I parlamentsvalet 2011 minskade stödet för Enade Ryssland med nästan 15 procentenheter. Med 238 mandat fick partiet fortfarande ensam majoritet i duman. I valet 2016 erhöll Enade Ryssland en majoritet av rösterna.

Parlamentsvalen 2007, 2011 och 2016, samt främst presidentvalen 2008 och 2012, har kritiserats av såväl rysk opposition som av internationella organisationer för att inte ha genomförts korrekt. Endast ett begränsat antal internationella observatörer tillåts vid valen. I några fall har organisationer avstått från att övervaka valen på grund av svårigheter att genomföra korrekta granskningar.

Inför valet 2018 aktualiserades debatten åter om olika typer av valfusk och svårigheter för oppositionen att kandidera på lika villkor. Putin kandiderade i presidentvalet i mars 2018 utan tydliga utmanare eller politisk opposition. Han vann med cirka 76 procent av rösterna.

Valdeltagande var enligt Ryska federationen 67 procent, vilket dock omgående ifrågasattes av bland annat OSSE och andra organisationer. Putin var beroende av ett högt valdeltagande för att försöka ge valet legitimitet. Rapporter visade efter valet att fusk förekommit, vilket även skett vid tidigare val. Väljarna hade i valet 2018 kunnat rösta flera gånger eftersom de inte behövt rösta på den plats de bodde på, vilket alltså gjorde att valdeltagandet verkade högre än det egentligen var.

Valdeltagande var enligt Ryska federationen 67 procent, vilket dock omgående ifrågasattes av bland annat OSSE, andra organisationer samt oppositionen i Ryska federationen. Putin var beroende av ett högt valdeltagande för att försöka ge valet legitimitet. Rapporter efter valet visade att fusk förekommit, vilket även skett vid tidigare val. Vid presidentvalet 2018 behövde ryska medborgare inte gå och rösta på den plats de bor. Enskilda personer kunde därför, frivilligt eller ofrivilligt, rösta mer än en gång. Detta gjorde att valdeltagandet verkade högre än det var. Även andra oegentligheter som påverkat valresultat och valdeltagande uppmärksammades.

Medverkande

Mi Lennhag

Källangivelse

Nationalencyklopedin, Politik.

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ryska-federationen/statsskick-och-politik/politik> (hämtad 2020-01-28)

